

Enkele Spaanse impressies

Jelle van Dijk

Dankzij een bijzondere regeling kon ik in de afgelopen jaren een flink aantal verlofdagen sparen, waardoor Coby en ik in de gelegenheid waren de gehele maand mei in Spanje te verblijven. Naast het bezoeken van allerlei natuurgebieden werd ook van de gelegenheid gebruik gemaakt boeiende steden als Barcelona, Madrid, Segovia, Toledo en Salamanca te bezoeken. Omdat het te ver gaat om hier het gehele reisverslag af te drukken, wil ik volstaan met enkele impressies van bijzondere gebieden.

29 april - Aiguamolls de l'Emporda

We bevinden ons net over de Franse grens, iets ten zuiden van Rosas aan de Middellandse Zee. Na twee dagen regen wordt het in de middag wat lichter en we rijden naar het bezoekerscentrum waar we onder toezicht kunnen parkeren. Aiguamolls de l'Emporda is het enige overgebleven kustmoeras ten noorden van Barcelona. Een wandelroute voert langs zeven, goedgeplaatste kijkhutten. De eerste hut levert meteen al de drie soorten moerasssters in één kijkerbeeld: Witwangstern (tientallen), Zwarte Stern (enkele) en Witvleugelstern (3 ex.). Ook zien we een Zwarte Ibis rondlopen en in een hoekje is een (geïntroceerde) Purperkoet bezig een groot nest te bouwen. Opvallend veel Zomertalingen en Krakeenden zijn aanwezig, maar ook Pijlstaart, Slobeend en Krooneend worden gezien. In ondiepe plassen wemelt het van Steltkluten, Kluten, Bosruiters, Watersnippen en Kemphanen. Langs de rietzoom scharrelen Purperreigers, Ralreigers en Kleine Zilverreigers. Dichtbij het strand waar het water al zilt begint te worden, trekt een groepje Flamingo's de aandacht. In de struiken wemelt het hier en daar van zangertjes, ongetwijfeld nog op weg naar noordelijker streken: Bonte Vliegenvanger, Fitis, Tuinfluiter.

2 mei - Ebro Delta

Ten zuiden van de Ebromonding bij het dorpje Eucaliptus hebben wij de vorige dag dichtbij het strand een heerlijk campinkje gevonden. Met de auto rijden wij in de vroege ochtend over een kilometerslange landtong naar de zuidelijk zoutpannen. We stoppen af en toe voor een groepje Drieteenstrandlopers en voor Strandplevieren die al jongen hebben. Bij een eenzame struik houden we stil. Er blijken niet alleen vijf Roodkopklauwieren in te zitten, maar ook Bergfluiter, Fitis, Baardgrasmus en Orpheusgrasmus komen te voorschijn. Verder zuidwaarts jagen we enkele Tapuiten en Blonde Tapuiten op. Een afgematte Scharrelaar is tot op enkele meters te benaderen. Na kilometers gehobbel bereiken we de kijkhut bij de grote zoutpannen. Honderden Flamingo's foerageren hier, maar ook zijn er tientallen Krombekstrandlopers en enkele Kanoeten aanwezig. Het

gaat hier evenwel niet om deze soorten hoe mooi ook, maar om de Audouins Meeuwen. Hier bevindt zich de grootste kolonie ter wereld! Omstreeks 1965 werd de wereldpopulatie op 1000 paren geschat en nu heeft men het al over ruim 13000 paren. De helft hiervan broedt in het gebied waar wij ons nu bevinden! De nesten liggen buiten ons gezichtsveld, maar wel zien we van heel dichtbij een constante stroom van vogels op weg naar de kolonie. Een andere bijzonderheid van dit gebied is de Dunbekmeeuw. Wij tellen hier 420 exemplaren dicht opeen in een zoutpan.

Tegen de middag hobbelen we weer terug naar de eigenlijke delta. Onderweg stoppen we af en toe om over zee te kijken. Dit levert enkele Jan van Genten en groepjes Vale Pijlstormvogels op. Op de vele onder water gezette rijstvelden zien we Steltkluten, Kleine Zilverreigers en enkele Ralreigers. Op een stuk land met een korte zoutvegetatie dat verder niet in cultuur is gebracht, blijkt een groepje Vorkstaartplevieren te zitten. De Kleine Kortteenleeuwrik is hier trouwens de talrijkste vogel. In een ondiepe lagune met een paar zandbanken wemelt het van de Dwergsterns, Visdiefjes en Lachsterns. Tegen de avond stellen we ons op tussen twee rietmoerassen. Er is veel activiteit van Kleine Zilverreigers, Koereigers en Purperreigers. Gelukkig hoeven we niet lang te wachten op de eerste Kwakken en Woudaapjes.

5 mei - omgeving Belchite

We zijn gisteren het droogste deel van Spanje binnengetrokken. De dichtstbijzijnde camping bleek bij Caspe aan de Ebro te liggen, zo'n 80 km naar het oosten. Na anderhalfuur rijden doemt Belchite aan de horizon op. Eén grote ruïne! Na de verwoesting in de Spaanse Burgeroorlog zijn de nieuwe woningen een eindje verderop neergezet. We rijden naar Codos en na zo'n 6 km slaan we linksaf. Na 2 km over een hobbelig pad gereden te hebben stoppen we. Aan weerszijden van het pad liggen velden die niet in cultuur zijn gebracht. Tussen de schrale zoutvegetatie en wat laagblijvende Affodils is overal de rode grond te zien. In de verte zijn de tafelbergen van Los Monegros zichtbaar. Opeens klinkt van dichtbij een heldere fluittoon. Dat moet hem zijn: de Duponts Leeuwerik! Het kost ons geen moeite om deze merkwaardige leeuwrik met zijn lange poten en kromme snavel vanuit de auto te vinden. Snel rent hij van polletje naar polletje, af en toe een fluittoon producerend. Voorzichtig voortrijdend krijgen we nog enkele Duponts Leeuweriken te zien, steeds weer op velden zonder een gesloten vegetatiedek. Een schrale gerstakker aan de rand van het gebied blijkt rijk te zijn aan Kortteenleeuweriken en Kalanderleeuweriken. Een poel waar regelmatig zandhoenders komen drinken, blijkt geheel te zijn uitgedroogd; het witte zout glinstert in de zon.

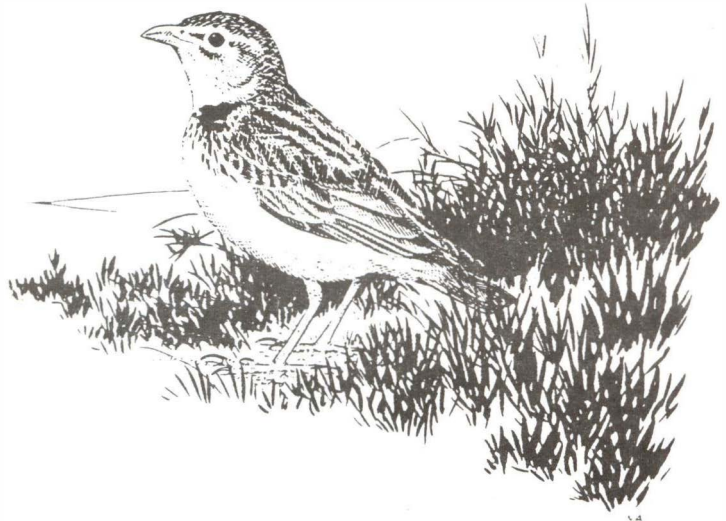
10 mei - omgeving Segovia

Drie dagen geleden zijn we neergestreken op de camping La Prediza, zo'n 30 km ten noorden van Madrid. Gelukkig is het vanmorgen droog. We nemen de weg over de Puerto de Navacerrada (1900 m). Hier mist en motregen terwijl de natte sneeuw nog op de hellingen ligt. Na het hoogste punt gepasseerd te zijn, komen we bij het paleispark van La Granja. Het achterste deel van het park bestaat voornamelijk uit hoogopgaand loofbos. De vogelwereld doet ons aan Nederland denken: Holenduif, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Vink, Zanglijster, Roodborst, Vlaamse Gaai, Boomklever, Boomkruiper, Bonte Vliegenvanger en Vuurgoudhaantje. Tegen de middag klaart het wat op en we slaan een weggetje naar links in. Tijdens het eten van een boterham zien we enkele gieren omhoog komen. Twee vogels lijken net iets anders te vliegen dan de rest. Ook lijken ze wat groter en donkerder. Snel wordt de picknicktoestand ingeladen en met enige acceleratie wordt spoedig de gierenplek gevonden. Hier zitten dichtbij de weg 5 Monniksgieren, 20 Vale Gieren, 4 Zwarte Wouwen en 2 Rode Wouwen bij elkaar. De gieren gaan af en toe wat rondjes draaien, maar door de geringe thermiek komen ze niet hoog en keren ze spoedig weer terug. Een herder met een schaapskudde is er de oorzaak van dat de groep zich laagvliegend verwijderd.

11 mei - Monfragüe

Vanmorgen hebben wij alles in de stromende regen ingepakt en zijn daarna naar Toledo gereden. Vanonder de paraplu hebben we toch nog heel wat van deze bijzondere stad gezien. Omstreeks vier uur kwamen we aan op de camping Monfragüe, iets ten zuiden van Plasencia. Een heerlijk plekje! Tijdens het opzetten van de tent zagen we al Blauwe Ekster, Hop, Roodkopklauwier, Grauwe Gors, Rode Wouw en Boomvalk. We besluiten 's avonds in het restaurant te gaan eten en nu direct het nationale park in te rijden. We bevinden ons hier in het gebied van de dehesa's. Dit zijn graslanden waarin op regelmatige afstanden kurk- of steeneiken zijn geplant. De bomen zorgen voor schaduw en voorkomen totale uitdroging van de bodem. Nog geen kilometer na het verlaten van de camping stoppen we omdat een kleine 'biddende' roofvogel boven de weg onze aandacht trekt. Een blik door de kijker is voldoende om ons vermoeden te bevestigen dat we voor het eerst kennis maken met de Grijsze Wouw. Deze roofvogel broedt pas sinds het begin van de jaren zestig in Europa. Nu wordt de populatie van het Iberisch Schiereiland op 1100-2000 paren geschat. We rijden verder het gebied in. Na saaie eucalyptusplantages bereiken we de Taag. Na de brug is het nog maar even tot aan de grote vogelrots. Tientallen Vale Gieren en enkele Monniksgieren zeilen op enkele tientallen meters over ons heen, geen enkele schuwheid tonend. Op de rots zitten nog meer gieren. In een holte dichtbij de waterlijn staat een Zwarte Ooievaar naast een wit donsjong. Even later zien we

een Zwarte Ooievaar tussen de gieren cirkelen, een vreemde combinatie. Vanaf de lage rotsen achter ons klinkt de heldere roep van de Blauwe Rotslijster en het droge geknars van een Zwarte Roodstaart.

Kalendarleeuwerik

14 mei - Trujillo

We zitten op de uitgestorven Plaza Mayor in een schaduwrijk hoekje. De parkeerwachter heeft ons duidelijk gemaakt dat het vrij parkeren is tijdens de siësta. Vanmorgen hebben we de velden bij Belen afgezocht. We mogen niet klagen: Griel, Scharrelaar, Kleine Trap, Grote Trap, Kleine Torenavalk, Grauwe Kiekendief, Monniksgier, Klapekster, Spaanse Mus. Nu kijken we naar het beeld van Pizarro, de conquistador die met enkele honderden soldaten, enkele paarden en een kanon het gehele Incarijk omverliep. De stilte van de siësta wordt alleen onderbroken door het geklepper van de vele Ooievaars op het dak van de kerk en het gegier van de Gierzwaluwen. Er blijken ook veel Vale Gierzwaluwen bij te zijn. Hun lichte keel en lichtbruine buik is eigenlijk alleen maar te zien als ze laagvliegend langs een gebouw scheren. Rond de gebouwen op het plein zijn steeds Kleine Torenavalken te zien; in dit stadje broeden er vele tientallen! Het lichte gekwetter van honderden Huiszwaluwen is continu aanwezig. Hun nesten vormen als het ware hele kettingen onder de dakranden. Nergens is te zien dat de bewoners de nesten afstoten. Een enkele Roodstuitzwaluw blijkt hier ook rond te vliegen.

18 mei - La Serena

We zijn vroeg vertrokken van de camping Proserpina bij Merida, want ons doel voor vandaag licht op ruim een uur rijden. Bij Campanario rijden we La Serena binnen, een golvende grasvlakte met veel uitstekende rotspunten, waardoor grootschalige landbouw hier niet onmogelijk is. Door de harde wind ontgaat ons veel geluid. Toch horen we vaak het geknerp van de Kleine Trap. Langs een beekje loopt een groep van zo'n 50 Ooievaars. Op een pas geploegd akkertje drukken twee Grielen zich tegen de grond. Op een paaltje langs de weg kijkt een Steenuil ons indringend aan. Een half verhard paadje voert ons naar oude zilvermijnen. Na veel Kleine Trappen en een enkele Grote Trap vliegt opeens een vreemde vogel voor ons op: eindelijk een Witbuikzandhoen! Een eindje verderop zien we ook een groepje Zwartbuikzandhoenders. Ze vliegen op en vertonen hun opvallend soepele vlucht, die in het geheel niet aan de vlucht van de echte hoenders doet denken.

21 mei - Villafafila

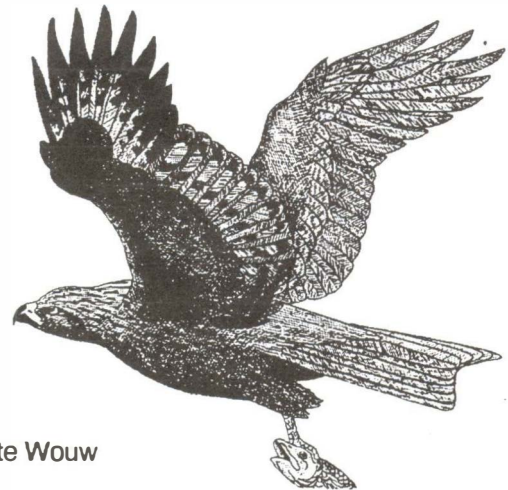
We bevinden ons in een volkomen vlak gebied in NO-Spanje, vrij dicht bij de Portugese grens. In het dorp zijn veel huizen opgebouwd uit leem. Op de akkers rond de dorpen staan duivenkotten in allerlei vormen en maten. De duiven dienden vroeger voor wat vlees op het karige menu! Voor ons ligt de Salina Grande. Eindelijk weer eens Kieviten! Een overvliegende Zwarte Wouw veroorzaakt een felle reactie bij een paartje Grutto's, vermoedelijk het enige paar in geheel Spanje! In de lagune dobberen wat Wilde Eenden, Krakeenden, Slobeenden en Grauwe Ganzen. In de winter vormt deze lagune een van de belangrijkste pleisterplaatsen voor Grauwe Ganzen (20.000 ex.). Langs de waterkant foerageren Kluten, Steltkluten, Tureluurs en Kanoeten. Boven het water foerageren enkele Visdieven, Zwarte Sterns en Lachsterns. We slaan een zandpad in aan de zuidzijde. Per kilometer wordt zeker een Grote Trap gezien. Een ploegende boer jaagt een groep van 23 Grote Trappen van zijn veld. We bevinden ons dan ook in het beste trappengebied van Europa.

24 mei - Picos de Urbion

Gisteren zijn we op de camping in Vinuesa aangekomen. Vanmorgen in het oude dennenbos rond de camping een leuke wandeling gemaakt: Zwarte Specht, Boomklever, Zanglijster, Goudvink, Bergfluit en enkele Citroensijzen. Nu sta ik op een bergweide op zo'n 2000 m. Onder mij ligt de beroemde Laguna Negra, achter mij liggen de beroemde toppen van de Picos de Urbion. Zojuist genoten van een fanatiek zingende Rode Rotslijster. Ook de Waterpieper komt hier voor. De producent van de rare geluiden op de steenhelling heb ik niet kunnen ontdekken. Het zou de Alpenheggemus geweest kunnen zijn.

27 mei - Dal van Hecho

We staan al weer enkele dagen op de camping Pireneos. De dagelijkse kost bestaat hier uit Draaihals, Dwergooruil en Oehoe. Vanmorgen rijden we eerst naar de kloof aan het einde van het dal van Hecho. Gisteren heeft een Engelsman ons verteld dat hij daar een Rotskruiper had gezien. Even voorbij Siresa is de weg afgezet wegens werkzaamheden. Na een korte wandeling bereiken we de ingang van de kloof. Binnen een minuut weet Coby de vogel te vinden, maar hierna speelt de Rotskruiper continu verstoppertje. Na een half uur geven we de moed op. Net zijn we de kloof uitgelopen of er komt een gezelschap Engelsen aanzetten. Hun gids vertelt ons dat hij hier de plek van het nest weet! Gericht zoeken met 40 ogen op de goede wand levert na vijf minuten resultaat! We rijden het dal weer uit en stoppen bij Javierregay. Een grote groep Vale Gieren vliegt laag boven het dorpje en regelmatig zien we vogels neerstrijken. We stoppen en lopen naar de bewuste plaats. Een boertje wenkt ons om vanaf zijn erf naar de gieren te kijken. Hij maakt ons duidelijk dat er op die plaats een dood schaap is neergelegd. De tientallen gieren zijn ondertussen tot het verscheuren van de buit over gegaan. Net als wij weer willen opstapen komt er vanuit het dal een grote slanke roofvogel aanzeilen. Zonder één vleu-

Zwarte Wouw

gelslag cirkelt de vogel laag over de krioelende massa gieren. Daarna komt hij rakelings over ons heen. Wij staan oog in oog met de Lammergier. Na nog een rondje verdwijnt de Lammergier in de richting van het hooggebergte. Zijn beurt bij dit schaap is nog niet gekomen. Na enkele dagen zal hij terugkeren om de botten te verorberen.